

Sonfjällsbygden

Lokal utvecklingsplan

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	
Mål	
Geografiskt område	
Aktörer	
Metod	5
Utvecklingsområden	
Inflyttningsattraktion	6
Samverkan	8
Anläggningar	10
Utveckling av friluftsliv för boende och besökare	12
Nulägesbeskrivning – bygden idag	14
Service, butiker, restauranger och boenden	
Kultur och fritid	
Föreningar	16
Näringsliv/företag	
Besöksmål	
Infrastruktur	
Lokalekonomisk analys	16
Användning av den lokala utvecklingsplanen	19
Uppföljning	19
Bilagor	19
Arbetsträffar och metod	
Service	
Lokalekonomisk analys	

1. Inledning

Redan nu finns ett starkt etablerat engagemang för Sonfjällsbygden och vi är många som vill verka för fortsatt utveckling. Det händer mycket i vårt område, exempelvis den omfattande renoveringen av Sonfjällsskolan och uppförandet av en ny samlingslokal på Hede Hembygdsgård. Det byggs också seniorbostäder som ger goda möjligheter till flyttkedjor, vilka i sin tur kan främja inflyttning. Hede företagargrupp är en stark drivande kraft i bygden. I samverkan med bygdens föreningar och andra ideella krafter har de gett campingområdet i Hede ett lyft genom uppförandet av en lekplats, ett utegym och en hundrastgård. Semestrandet inom landet har ökat, vilket har gjort att många har fått upp ögonen för Härjedalen. Det oroliga läget i världen och i landets storstadsområden kan göra det mer attraktivt att bosätta sig på landsbygden. Det sker en ökad inflyttning till kommunen i stort och vi vill skapa goda förutsättningar för inflyttning även till Sonfjällsbygden. Därför har föreningar, företag och privatpersoner i Sonfjällsbygden gemensamt beslutat att arbeta med utvecklingsområdena Inflyttningsattraktion, Samverkan, Anläggningar och Friluftsliv för boende och besökare.

1.1 Syfte

Utvecklingsplanen visar en gemensam riktning och ger goda förutsättningar för fortsatt utveckling av Sonfjällsbygden. Arbetet med utvecklingsplanen har visat att det finns många krafter som vill verka för vår bygd. Att samla dessa krafter och arbeta för framtiden kommer att gynna oss som bor i Sonfjällsbygden och även ge förutsättningar för ökad inflyttning.

Den lokala utvecklingsplanen är ett verktyg för fortsatt utveckling av bygden. Den ägs av bygden och den ska ligga som grund för ett fortsatt utvecklingsarbete och för ansökningar om projektmedel.

Arbetet med den lokala utvecklingsplanen skapar nya kontaktytor och främjar samverkan mellan bygdens föreningar, företag och privatpersoner vilket ger en utveckling av bygden på kort och lång sikt.

1.2 Övergripande mål

Att den lokala utvecklingsplanen ska initiera och ligga till grund för fortsatt utveckling i Sonfjällsbygden. Att de olika utvecklingsområdena som lyfts fram i planen ska främja en gemensam riktning för bygden, där vi genom samverkan och med gemensamma krafter verkar för Sonfjällsbygdens bästa. Att vår bygd ska vara en attraktiv plats att bo i, för oss som redan bor här och för alla som vill flytta hit.

Specifika mål

- Att vi senast 2024 bildar en lokal utvecklingsgrupp med representanter från olika föreningar för samverkan och samsyn.
- Att vi senast 2024 bildar arbetsgrupper för respektive utvecklingsområde.
- Att vi senast 2024 har startat en aktivitet inom varje utvecklingsområde.
- Att vi tar fram tidsbestämda handlingsplaner för respektive utvecklingsområde.

1.3 Geografiskt område

Utvecklingsplanen är framtagen för Sonfjällsbygden, vilken omfattar Hede med omnejd samt de omkringliggande byarna Hedeviken, Långå och Råndalen.

1.4 Aktörer

I arbetet medverkar invånarna och föreningarna i Sonfjällsbygden, samt representanter från Hede företagargrupp. Planen kommer även att vara ett stödande dokument i kontakt med finansiärer, kommun, region och andra externa myndigheter och organisationer.

1.5 Metod

Framtagandet av den lokala utvecklingsplanen har pågått från februari till oktober 2023.

Utvecklingsområdena är framtagna utifrån bybornas tankar och idéer. Dessa togs fram utifrån en OPERA-process (O=Omedelbara egna tankar, P=Parets tankar, E=Exponerade, R=Rangordna, A= Arrangera). Se bilaga för utförlig beskrivning.

En SWOT-analys genomfördes för varje utvecklingsområde (S=Strengths– Styrkor, W=Weaknesses – Svagheter, O=Opportunities – Möjligheter, T=Threats– Hot). En SWOT-analys för varje utvecklingsområde finns under respektive rubrik.

Därefter bjöds bygdens invånare in till ytterligare ett möte för att skapa konkreta aktiviteter inom varje utvecklingsområde. Under mötet framkom många aktiviteter som finns noterade under respektive utvecklingsområde. Efter mötet gjordes en prioritering för respektive utvecklingsområde. Allt sammanställdes sedan till den lokala utvecklingsplanen för Sonfjällsbygden.

2. Bygdens utvecklingsområden

Inledningsvis identifierades fem utvecklingsområden för Sonfjällsbygden. Under det fortsatta arbetet beslutades dock att stryka området Samhällsfunktioner för alla och i stället lägga fokus på de andra fyra punkterna: Inflyttningsattraktion, Samverkan, Anläggningar och Utveckling av friluftsliv för boende och besökare. Vi enades om att det var kring dessa fyra områden vi på ett konkret vis kan jobba framåt med utvecklingen av bygden. Nedan följer en beskrivning av samtliga utvecklingsområden.

Inflyttningsattraktion

Nuläge

Härjedalens kommun har ökat i befolkning de senaste åren, tack vare några år med positivt inflyttningsnetto. Dock är det fortfarande fler personer som dör än som föds i Härjedalen och åldersstrukturen i kommunen visar generellt på en stor andel äldre personer. För att främja utveckling krävs därför ett arbete för att vara en attraktiv plats för inflyttning – Sonfjällsbygden vill jobba för inflyttningsattraktion! Ett positivt flyttnetto för kommunen i stort är en trend som Sonfjällsbygden hoppas kunna dra nytta av. En strukturförändring där fler personer skulle bosätta sig i gles- och landsbygd och minska belastningen på överbelastade städer skulle i stort vara positivt för klimatet.

Mål

Sonfjällsbygden vill vara en bygd som fler människor ska kunna kalla sitt hemma. Inflyttning, och förstås att redan bofasta ska vilja bo kvar, är en avgörande faktor för utveckling. Vi vill ha fler barn i förskolan och skolan, fler personer i arbetsför ålder för att klara kompetensförsörjningen, fler personer som vill vara en del i det samhällsbärande engagemanget i bygden i våra föreningar. Vi vill vara en kraft som bidrar till att sträva mot det målet.

Insatser

- **Utveckla bykärnan**
Torg/mötesplats med syfte att vara en levande mötesplats för ortsbefolkning i första hand men även för besökare. En plats som skulle binda ihop träffytor i byn. Tankar om vad som önskas på platsen är exempelvis bänkar, planteringar, grillplats, skatepark, fontän, informationstavla om Sonfjällsbygden kanske med en QR kod med hänvisning till mer information, en utomhusscen.
- **Informationsbrev till nyinflyttade**
Ett brev med information som specifikt gäller Sonfjällsbygden, som kan delas ut tillsammans med det brev som kommunens inflyttarservice redan delar ut till nyinflyttade. Syftet med brevet till nyinflyttade i vårt område är att bidra till en välkomnande känsla som skapar trivsel.
- **Informationstavla**
Förslagsvis en elektronisk informationstavla som möter dig i början av Hede, där fina bilder från området och aktuell information kan visas. Det ska vara något som "sticker ut" för just Sonfjällsbygden och förhoppningsvis bidra till att besökare eller personer som passerar får upp ögonen för bygden. Det kan även bli ett fint landmärke för bofasta för att stolt visa upp allt som händer i bygden.

Specifika mål kopplat till insatserna nämnda ovan:

- Att vi senast 2024 har tagit fram ett personligt välkomstbrev för Sonfjällsbygden.
- Att vi senast 2024 har tagit fram underlag/offert för en välkomstskylt.
- Att vi senast 2024 har påbörjat arbetet med att utveckla området bakom veterinärstationen.
- Att vi skapar samverkan med företagare i bygden med målsättning att utveckla bykärnan.

Utvecklingsområdet Inflyttningsattraktion stödjer följande mål i Agenda 2030:

SWOT-analys

Utvecklingsområde Inflyttningsattraktion

Styrkor:

- Grundskola F-9 som dessutom ska renoveras
- Andelen behöriga lärare
- Naturnära
- Sonfjället
- Nära till destinationer som Vemdalen, Funäsdalen
- Bostadsmarknaden
- Bra utbud av service och företag
- Samhällsfunktioner med mera
- Camping med utomhusbad och aktiviteter
- Skoterleder
- Golfbana
- Curlinghall
- Skidstadion
- Friidrottsanläggning
- Slalombacke
- Fotbollsplan
- Rik fritid

Svagheter:

- Prestige
- Olika ekonomiska förutsättningar
- Ingen intern kommunikation
- Föreningsrädsla
- Integration
- Marknadsföring
- Idéklimat

Möjligheter:

- Event/projekt
- Bidragsansökningar
- Idéklimat
- Kommunikation
- Integration
- Samma riktning
- Nå ut bredare
- Sponsring

Hot:

- Dålig förankring.
- Ideellt engagemang minskar

Samverkan

Nuläge

I Sonfjällsbygden finns ett stort antal föreningar av varierande storlek sett till antal medlemmar och ideellt verksamma. De allra flesta föreningar har samma utmaning, nämligen att få de ideella krafterna att räcka till. Inom utvecklingsområdet Samverkan är syftet att i första hand genomföra en kartläggning kring vilka föreningar som finns inom Sonfjällsbygden. När kartläggningen är genomförd är planen att sammankalla samtliga eller ett urval av föreningar med liknande verksamheter. Mötet kommer vara starten av den förstudie som syftar till att se över möjligheter till sammanslagning alternativt bildande av ett ordförandenätverk.

Mål

Målsättningen är att kunna slå ihop ett antal föreningars verksamheter alternativt bilda ett gemensamt ordförandenätverk för bättre samarbete föreningar emellan. På det sättet skapas möjligheter att bland annat underlätta skötsel och drift av anläggningar som idag drivs i ideell verksamhet. Genom sammanslagning finns möjligheter att skapa underlag till ett behov av en anställd vaktmästare på dessa anläggningar. Denna kan dessutom hyras ut till privat och offentlig sektor där efterfrågan finns av sådana tjänster. Genom att optimera resursanvändningen inom föreningarna kan bättre prioritering inom bygden genomföras. Detta skapar bättre förutsättningar för att utnyttja de resurser som finns. Projekt kan prioriteras och framför allt slutföras i snabbare takt, vilket kan främja bygdens utveckling positivt.

Genom att bibehålla föreningskulturen och stärka den genom bättre samverkan, antingen genom fusion eller gemensamt ordförandenätverk, kommer möjligheten till aktiviteter och sociala sammankomster underlättas. På så sätt underlättas också inkludering och personer får möjlighet till att engagera sig och utöva aktiviteter både individuellt men framför allt gemensamt med andra.

Insatser

- Kartläggning av verksamma föreningar i Sonfjällsbygden.
- Förstudie för att kunna driva arbetet framåt.
- Genomförande av ihopslagning av föreningar alternativt bildande av ordförandenätverk.

Specifika mål kopplat till insatserna nämnda ovan:

- Att vi senast 2024 genomför enförstudie inom utvecklingsområdena Samverkan och Anläggningar.

Utvecklingsområdet Samverkan stödjer följande mål i Agenda 2030:

#8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk hållbarhet

#12 Hållbar konsumtion och produktion

#16 Fredliga och inkluderande samhällen

SWOT-analys Utvecklingsområde Samverkan

Styrkor:

- Engagerade människor
- Kompetens
- Drivkraft att dra åt samma håll
- Traditioner
- Bredd både i ålder och utbud
- Vi skriver ny historia!

Möjligheter:

- Event/projekt
- Bidragsansökningar
- Idéklimat
- Kommunikation
- Integration
- Samma riktning
- Nå ut bredare
- Sponsring

Svagheter:

- Prestige
- Olika ekonomiska förutsättningar
- Ingen intern kommunikation
- Föreningsrädsla
- Integration
- Marknadsföring
- Idéklimat

Hot:

- Dålig förankring.
- Ideellt engagemang minskar

Anläggningar

Nuläge

Sonfjällsbygden är rik på fina anläggningar, inte bara inom Hede by. För att nämna några exempel har vi:

- Söderåsens IP (Hede)
- Hede Skidstadion (Hede)
- Hedebacken (Hede)
- Hede Folkpark (Hede)
- Curlinghallen (Hede)
- IOGT-lokalen (Hedeviken)
- Långå Nytt & Nöje (Långå)
- Badplatser (Långå, Hede, Hedeviken)
- Bygdegården Råndalen (Råndalen)
- Golfbana (Hede)
- Korpen-huset (Hede)
- Crossbana (Hede/Hedeviken)
- Stigar och leder i massor (Långå, Hede, Hedeviken, Råndalen, Randsundet, Särvsjön med mera)
- Med flera

Många av dessa anläggningar drivs av ideella föreningar med begränsande ekonomi och arbetskraft. Detta har inneburit att det under lång tid varit eftersatt underhåll på flera av dessa anläggningar och lokaler.

Mål

Syftet med utvecklingsområdet anläggningar är att starta en förstudie kring anläggningarna inom Sonfjällsbygden.

- Vilka anläggningar finns?
- Behov av renovering? Kostnad? Prioriteringsordning?
- Vad saknas som vi skulle vilja ha och vad kostar det?

Genom att kunna erbjuda anläggningar i gott skick och med den senaste tekniken, ökar möjligheterna till en aktiv fritid för alla. Det handlar inte bara om idrottsrörelse utan också om kulturella aktiviteter, såsom musik och teater vilka saknas idag.

Insatser

Genomföra förstudien och utifrån utfallet av denna försöka genomföra de åtgärder som identifierats.

Specifika mål kopplat till insatserna nämnda ovan:

- Att vi senast 2024 genomför en förstudie inom utvecklingsområdena Samverkan och Anläggningar.

Utvecklingsområdet Anläggningar stödjer följande mål i Agenda 2030:

#3 Hälsa och välbefinnande

#11 Hållbara städer och samhällen

#16 Fredliga och inkluderande samhällen

SWOT-analys Utvecklingsområde Anläggningar

Styrkor:

- Stort intresse – lokalbefolkningen
- Många aktiva i olika åldrar!
- Ideella krafter
- Centralort
- Uthyrning
- Fina anläggningar
- Stort utbud – fotboll, skidor, slalom, gym med mera

Möjligheter:

- Attraktivare ställe att bo på – Inflyttning!
- Ännu flera aktiva i alla åldrar
- Större utbud av aktiviteter
- Evenemang

Svagheter:

- Kostnader
- Skötsel och underhåll
- Många olika medlemskap
- Vidareutveckling TID!

Hot:

- Ekonomi
- Dyra renoveringar
- Klimat
- Brist på intresse – För många möjligheter?
- För få invånare?

Friluftsliv för boende och besökare

Nuläge

I Sonfjällsbygden finns friluftslivet alltid nära med oändliga möjligheter till aktiviteter i vår vackra natur. Detta är något som gör Härjedalen i allmänhet, och Sonfjällsbygden i synnerhet till en unik plats att bo och vistas i. Det finns redan ett stort utbud av aktiviteter men det finns också möjlighet till fortsatt utveckling. Till exempel finns bara i Sonfjällsbygden mängder av leder och stigar som skulle kunna nyttjas av fler om de var bättre utmärkta. Det finns också möjlighet till utveckling genom att skapa nya aktiviteter och sätt att ta del av våra omgivningar, bara fantasin sätter gränser.

Mål

Att genom att synliggöra och marknadsföra friluftslivet i Sonfjällsbygden ge fler chans att upptäcka vår del av Härjedalen, och att det i förlängningen bidrar till att fler kan upptäcka Sonfjällsbygden med omgivningar och aktiviteter. Med förhoppning att attrahera besökare, och för bofasta att skapa en attraktiv fritid.

Insatser

- Bastu vid kallbadet på Campingen i Hede (tas med i Hede företagargrupp (HFG:s) projekt gällande Campingområdet).
- Äventyrsgolf. Företag sponsrar varje hål och bygger upp det kring sina produkter och får samtidigt gratis reklam (tas med i HFG:s projekt gällande Campingområdet).
- Inventering av och uppskyllning av leder för gång, cykel, skidor, skoter samt fiskevatten.

Utvecklingsområdet Friluftsliv för boende och besökare stödjer följande mål i Agenda 2030:

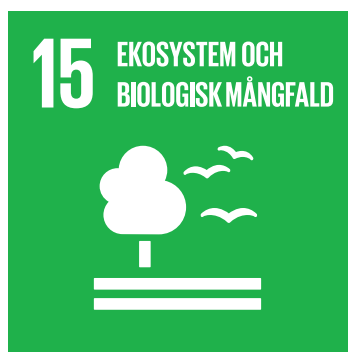
#3 Hälsa och välbefinnande (främja friluftsliv för bofasta och besökare)

#10 Minskad ojämlikhet (tillgänglighet för alla)

#13 Bekämpa klimatförändring (vissa ej klimatpåverkande aktiviteter)

#15 Ekosystem och biologisk mångfald (användning av naturlig mångfald som aktivitetsutbud)

#16 Fredliga och inkluderande samhällen (inkluderar alla människor oavsett ålder, kön, etnicitet med mera)

SWOT-analys

Utvecklingsområde Friluftsliv för boende och besökare

Styrkor:

- Miljön - ex. Sonfjället, Ljusnan, skogen med mera. Varierad terräng (för olika behov/intressen)
- Kunskaper - lokalkännedom
- Sonfjället = starkt varumärke
- Lättillgängligt - (Korta avstånd, närhet till olika anläggningar och aktiviteter)
- Knytpunkt (ex. vid campingen)
- Utveckla skid-, cykel-, och vandringsleder, utkiksplatser, bänkar, badplatser med mera
- Utveckla leder, kartor ex. orientering

Svagheter:

- Ekonomisk hållbarhet (krävs underhåll)

Möjligheter:

- Aktiviteter som kan generera pengar
- En attraktiv bygd kan ge inflyttning/man stannar kvar (inflyttningsattraktion)

Hot:

- Närhet till konkurrerande destinationer (Hur sticker vi ut?)

4. Nulägesbeskrivning - bygden idag

I Sonfjällsbygden finns mycket att göra och uppleva. Runt Sonfjället ligger flera byar som tillsammans bildar Sonfjällsbygden, Hede, Hedeviken, Ransundet, Råndalen och Långå. Sonfjällsbygden med Hede i centrum har ett bra utbud av de viktigaste samhällsfunktioner som en bygd behöver. Här finns två förskolor, grundskola för årskurs F–9, matbutik, skidspår och skoterleder, golfbana, två bensinstationer, restauranger, butiker, camping, hälsocentral, co-working hubb, konferensanläggning, bibliotek, äldreboende, apotek mm. Som boende och besökare har du tillgång till det mesta du behöver för att klara din vardag. Detta är väldigt positivt för bygden som en attraktiv ort. Den stora pågående renoveringen av skolan bidrar till en positiv utveckling för en bygd som ska leva vidare.

Hede ligger vid Riksväg 84 som går mot Röros i Norge. Vägen trafikeras årligen av ett stort antal turister. Synligt från vägen finns Hede hembygdsgrd, Sonfjället Natur & Kultur som är ett besökscentrum samt turistinformation. Man ser också Röda Korset Kupan samt bensinstationer och restauranger. Övrigt serviceutbud ligger längs en parallellgata som besökare lätt missar när de passerar.

I Hede finns även ett industriområde med företag som tillgodoser bygden med många arbetstillfällen. De största näringsgrenarna i bygden är inom Vård och omsorg, handel, tillverkning och utvinning, jordbruk, skogsbruk och fiske samt inom byggverksamhet. Området har också ett stort antal egenföretagare.

Mer information om arbetstillfällen finns under del 5; Lokalekonomisk analys.

Samhällsfunktionerna är koncentrerade till Hede men i byarna Långå och Hedeviken erbjuds även en rad olika mötesplatser tack vare aktiva föreningar. Sonfjällsbygden har ett stort antal föreningar som arbetar aktivt för att bidra med aktiviteter och gemenskap i bygden.

En sammanställning av samhällsfunktioner finns sammanställda i bilaga 2.

4.1 Service, butiker, restauranger och boenden

Service:

Hede tillgodoser ett stort serviceutbud med matbutik, restauranger, apotek, hälsocentral, tandvård, bibliotek, butiker och verkstäder.

Boenden:

Det kommunala fastighetsbolaget Härjegårdar, Hede Bostäder och privata uthyrare erbjuder hyresrätter i området. För besökande finns det boenden på Hede Camping, Wemers Vårdshus och Konferens samt Sonfjällsgården. Privata uthyrningar förmedlas bland annat via "Boka Härjedalen". I Hedeviken ligger "Sonfjällscampen" som erbjuder boenden samt andra aktiviteter.

Butiker:

Hede har flera butiker med ett brett utbud av varor. Här finns matvaruaffär, järnhandel, möbelaffär, blombutik, secondhandbutiker, frisör, färgaffär, turistinformation med försäljning av kartor, böcker och annat samt välutrustade bensinstationer. Hede har även flertalet verkstäder samt däckfirmor.

4.2 Kultur och fritid

Mitt i Härjedalen ligger Sonfjället och dess nationalpark. Intill ringlar Ljusnans klara vatten och många fjälltjärnar och fjällsjöar. I Sonfjällsbygden finns det massor av välskötta skoterleder som gör att du lätt kommer ut i den vackra vinter vita världen. Under vintern finns det även spårcentraler och vinterleder för skidåkning.

Fiske i Sonfjällsbygden är något speciellt. Ljusnans strömmande vatten, klara tjärnar, vackra små sjöar eller ringlande bäckar. Sonfjällsbygden har flera aktiva fiskevårdsföreningar. För jaktintresserade finns en skjutbana. Det finns goda möjligheter till jakt, fiske, bär- och svampplockning i Sonfjällsbygden.

Det finns även ett relativt brett utbud av kultur och fritid. Möjligheten att få sina behov tillgodosedda är bra men det kan finnas en möjlighet till utveckling inom vissa kulturella riktningar. Stor del av arrangemangen är koncentrerade till sommarhalvåret. Vi har flera idrottsanläggningar bland annat badhus, lekplats, beachvolleybana, minigolf, biljardtennis, fotbollsplaner, idrottshall, elljusspår, skridskobana, minigolf, tennisbana, curlinghall, crossbana, boulebana och mycket mera. Korpen är en populär mötesplats som erbjuder gym och gruppträning.

Olika arrangemang genomförs på Hede Hembygdsgård och andra bystugor. Trosavik slöjd & Café, Långågården, Långå nytta & Nöje, Hede camping samt Hedekrogen bidrar och är viktiga för att bredda det kulturella utbudet i bygden. Här erbjuds olika musikarrangemang, dans samt andra aktiviteter som bidrar till ett större utbud av aktiviteter i området.

4.3 Föreningar

I Sonfjällsbygden finns det många aktiva föreningar som arbetar för att bygden ska kunna erbjuda aktiviteter för boenden och turister. Föreningslivet är väl etablerat och det finns en stor vilja att vilja skapa tillsammans. Den lokala lojaliteten är stark. De aktiviteter som sker i bygden arrangeras i stort enbart av föreningarna och därför är deras fortsatta engagemang viktigt för utvecklingen av området.

Det stora antalet föreningar medför att många invånare sitter i flera olika styrelser och det kan vara svårt att rekrytera nya personer till de olika styrelserna.

4.4 Näringsliv/företag

Företagandet i Härjedalens kommun generellt är präglad av en stor andel mindre företag med 0–4 anställda, vilket också är representativt för företagandet i Sonfjällsbygden. Många av företagen är verksamma inom hantverksyrken såsom tillverkning/snickeri, måleri med mera. Även inom transport/åkeri, skogsbruk, handel finns flertal företag representerade.

4.5 Besöksmål

I Sonfjällsbygden finns det flera olika besöksmål. De flesta av dessa lockar naturintresserade. Vacker natur, vandringsleder, skoterleder och fiske är stort. Sonfjällets nationalpark är det största besöksmålet i området.

Golfbanan i Hede är egentligen den enda anläggningen som fångar in andra besökare som kanske väljer att stanna en längre tid utöver de som är här för naturliv. En stor del av andra som stannar till i området är förbipasserande eller daggäster som besöker Hede Hembygdsgård, Campingen i Hede med utomhuspool, Sonfjället Natur & kultur samt Trosavik i Hedeviden.

För besökare är tillgång till bil viktigt för att besöka de fina naturområden som finns i området.

Det skulle behövas göra en inventering och uppdatering av vandringsleder, cykelleder och besöksmål för besökare, vilket också lyfts som ett utvecklingsområde i denna utvecklingsplan.

4.6 Infrastruktur

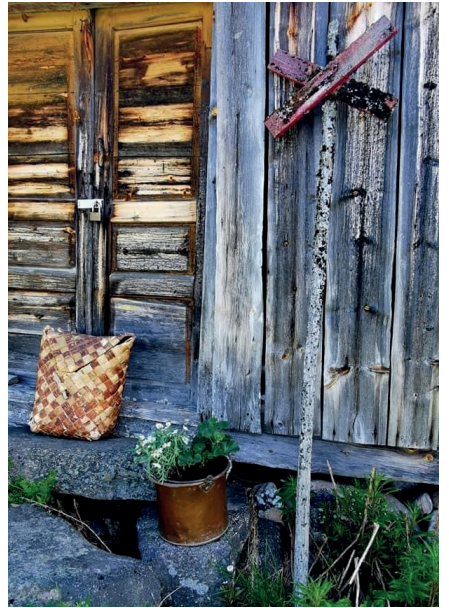
Riksväg 84 går genom eller precis förbi de flesta orter i Sonfjällsbygden. Sju mil till Funäsdalen i väst och sju mil till Sveg i öst. Länstrafiken trafikerar samtliga sträckor samt sträcka till Östersund. Gods anländer och avgår från ICA i Hede, Frendo eller Preem. En stor del av de vackra besöksmålen som marknadsförs inom Sonfjällsbygden är svårt att nå utan egen bil. I Sonfjällsbygden finns parkeringsplatser och ladd platser för elbil tillgängligt.

5. Lokalekonomisk analys

Statistik och siffror som presenteras under detta avsnitt är hämtat från statistiska centralbyråns avdelning för social statistik och analys, presenterat i den lokalekonomiska analysen, förkortat LEA. Antalet invånare har under de senaste 10 åren pendlat något upp och ner, och totalt sett bor knappt 200 personer färre i området idag jämfört med år 2013. Det dör fler personer i området än vad det föds vilket ger ett negativt födelsenetto. Detta kan vi se under samtliga år som presenteras i den senaste lokalekonomiska analysen. Medelvärde för antal födda barn år 2013–2022 är 9,6. Motsvarande siffra för antalet döda under samma period är 20,6 personer. Dock har flyttnettot legat på plus ett antal år under perioden 2013 – 2022.

5.1 Vår bygd i siffror:

- Här finns 679 hushåll.
- År 2022 bodde 1338 personer i området, varav 696 män och 642 kvinnor.
- Det ger ett invånarantal på 0,7 invånare per kvadratmeter.
- Medelåldern är 50,1 år.
- Medelinkomsten är 282 000 kronor.
- Medelinkomsten per hushåll är 462 000 kronor.

Förvärvsarbetande personer

Förvärvsarbetande personer bosatta i området 2021 (samt i skuggade kolumner för år 2017)

Tabell 10

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Näringsgrensindelning	Ålder								Kön					
SNI2007Grov	16-24		25-44		45-64		65-		Män		Kvinnor		Totalt	
Näringsgren														
Jordbruk, Skogsbruk, Fiske	7	0	10	6	19	24	29	28	54	46	11	13	65	59
Tillverkning och utvinning	6	4	31	22	44	44	7	3	71	56	17	17	88	73
Energi och miljö	0	0	9	5	13	12	3	0	23	17	0	0	23	17
Byggverksamhet	6	8	23	19	28	22	10	10	67	59	0	0	67	59
Handel	24	15	21	25	22	25	4	5	32	40	39	30	71	70
Transport	5	3	6	14	23	20	3	4	31	34	6	7	37	41
Hotell och restaurang	6	7	10	12	8	4	0	0	11	11	15	14	26	25
Information och kommunikation	0	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	3	3	3
Finans- och försäkringsverksamhet	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	3	0	3
Fastighetsverksamhet	0	0	4	4	3	4	0	0	5	8	5	3	10	11
Företags tjänster	4	3	7	15	15	20	4	4	11	24	19	17	30	41
Offentlig förvaltning mm	0	0	6	5	13	16	3	0	8	9	14	13	22	22
Utbildning	0	9	25	27	26	35	0	4	4	10	49	65	53	75
Vård och omsorg	11	16	43	45	70	80	19	14	27	32	116	123	143	155
Personliga och kulturella tjänster , m.m.	3	5	13	15	16	22	3	4	18	28	16	18	34	46
Okänd bransch	3	3	3	0	3	0	5	8	4	5	7	8	11	13
Sektor														
Statlig sektor	3	0	5	5	8	8	3	0	7	3	10	10	17	13
Landsting	0	0	4	4	8	7	0	0	3	3	10	9	13	12
Kommun	12	25	60	67	84	112	20	17	31	54	145	167	176	221
Privat	60	49	141	142	206	204	72	71	327	321	152	145	479	466
Uppgift om sektor saknas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	75	74	210	218	306	331	95	88	368	381	317	331	685	712

5.2 Hur försörjer vi oss?

Några stora arbetsgivare i området (utan inbördes ordning)

- Härjedalens kommun
- Region Jämtland Härjedalen (Folkvandvård och ambulans)
- Fjällhälsan
- Härjedalens pastorat Hedebygdens församling
- Stealex
- Vatten och miljöresurs
- Lundstams återvinning
- ICA Supermarket Hede
- Möbelmästarna

Samt ett flertal mindre företag, det finns nästan 350 företag med 0–4 anställda i Sonfjällsbygden.

De största näringsgrenarna i området är:

- Vård & omsorg
- Tillverkning & utvinning
- Handel
- Jordbruk, skogsbruk och fiske
- Byggverksamhet.

Arbetspendling

Andelen som arbetspendlar ut från Sonfjällsbygden är 32 procent och den största andelen (70 procent) av dessa arbetspendlar inom Härjedalen. 165 personer arbetspendlar in till området.

Arbetspendling 2021

Tabell 11

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Pendlingsrelation	Män	Kvinnor	Totalt
Förvärsarbetande med bostad i området	368	317	685
<i>Bor och arbetar i området</i>	224	176	400
<i>Arbetspendlar ut från området</i>	119	100	219
<i>Uppgift om arbetsställe saknas ¹⁾</i>	25	41	66
Arbetspendlar in till området	92	73	165
<i>därav från övriga kommun/er i området</i>	51	55	106

Arbetspendlar ut från området

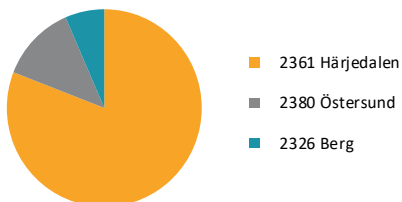
Pendling, mest frekventa kommuner	Totalt
2361 Härjedalen	199
2380 Östersund	31
2326 Berg	16

¹⁾ Uppgift saknas om var personerna arbetar förutom personernas arbetsställe kommun. Detta gör att alla pendlingsuppgifter måste tolkas med viss försiktighet. Förvärsarbetande med arbetsställe i utlandet ingår här.

Av 685 som arbetar är det 66 st vi inte kan placera till något arbetsställe område. Däremot ingår dessa i utpendlingen till de mest frekventa kommunerna, förutom förvärsarbetande med arbetsställe i utlandet.

Arbetsutpendlare från Sonfjällsbygden

Andelsfördelning för utpendling till de tre mest frekventa kommunerna

Snabbfakta:

Området har en negativ befolkningutveckling. Under de senaste 10 åren har den minskat med drygt 190 personer. De flesta byggnader som är bebodda består av småhus. Bebodda lantbruksfastigheter utgör 23 % av alla bebodda fastigheter. Både den *sammanräknade förvärsinkomsten* och den *disponibla inkomsten* ligger under rikets nivå. 32 % av de som arbetar pendlar ut från området. 70 % av dessa arbetar i övriga Härjedalen kommun. 165 personer arbetspendlar in till området.

6. Användning av den lokala utvecklingsplanen

Bygden äger utvecklingsplanen för fortsatt utveckling. Härjedalens kommun har tillgång till utvecklingsplanen för proaktivt utvecklingsarbete.

7. Uppföljning

Bygdens utvecklingsgrupp utvärderar och reviderar (omarbetar) planen årligen, tillsammans med en representant från kommunens näringslivsavdelning.

8. Bilagor

Bilaga 1. Arbetsträffar och metod

Bilaga 2. Service

Bilaga 3. Lokalekonomisk analys

